

අනම්ච පුරවන
ගත සිත ප්‍රභූදන

කෝපි

- වගා කිරීම
- වගා නඩත්තුව
- අස්වනු සැකසීම

- වගාවට පෙර ගල් වැටී, කාණු හා පීචි වැටී යන පාංශු හා ජල සංරක්ෂණ උපක්‍රම යොදා ගිබේ ඉඩම සංවර්ධනය කරන්න.
- වැඩි ආදායමක් සඳහා යහපත් කෘෂිකාර්මික හා නිෂ්පාදන පිළිවෙත් යොදා පරිසර හිතකාමීව වගාව මනාව නඩත්තු කරන්න.

Coffea arabica

වැඩි විස්තර දැනගන්න
විමසන්න

- අපනයන කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති නිලධාරී**
සෑම බදාදා දිනකම ප්‍රදේශයේ ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානයේ දී
- සහකාර අධ්‍යක්ෂ**
අපනයන කෘෂිකර්ම දිස්ත්‍රික් කාර්යාල වල දී
- **අපනයන කෘෂිකර්ම මාධ්‍ය හා සන්නිවේදන අංශය**
දුරකතන අංක 0812-388651

 dea.information2017@gmail.com

 www.exagri.info

 අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
1095, සිරිමාවේ බණ්ඩාරනායක මාවත, පේරාදෙණිය. දුරකතන 081-2388651

සැකසුම : මාධ්‍ය හා සන්නිවේදන අංශය

හැඳින්වීම

ඉතියෝපියාවේ සමභවය ලද කෝපි, ශ්‍රී ලංකාවට හඳුන්වාදෙන්නේ අරාබි ජාතිකයන්. ඒ වර්ෂ 1503 දීය. නමුත් වාණිජ වශයෙන් ලෙස එය ව්‍යාප්ත කරනු ලැබුවේ, 1658 දී මිලන්ද ජාතිකයන්ය. බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත සමය තුළ ශ්‍රී ලංකාව වසරකට මෙ.ටො. 50,000 ක් පමණ නිපදවමින් ලෝකයේ ප්‍රධානතම කෝපි සපයන්නා ලෙස එම කර්මාන්තයේ ස්වර්ණමය යුගය සනිටුහන් කළේය. මෙම ව්‍යාපාරය නිසාම රට තුළ මහා මාර්ග හා දුම්රිය මාර්ග පද්ධති ආදී යටිතල පහසුකම් මැනවින් සංවර්ධනය විය. නමුත් වසර 1870 දී පමණ කෝපි වගාවට වැළඳුණ මලකඩ රෝගයත් සමඟ එම කර්මාන්තය බිඳවැටුණි. එතැන් සිට වසර 1967 දක්වාම මෙරටට අවශ්‍ය කෝපි නිෂ්පාදන ආනයනය කරන ලදී. වර්තමානයේ දේශීය කෝපි නිෂ්පාදනය මෙ.ටො. 3,000 ක් පමණ වේ. මේ සඳහා වගා ඉඩම් අක්කර 20,000ක් ආසන්න වේ. දිවයිනේ තෙත් හා අතරමැදි දේශගුණික කළාප කෝපි වගාව සඳහා වඩාත් යෝග්‍ය වේ. මේ අනුව තනි වගාවක්, තේ හා පොල් වගා අතර අතුරු වගාවක් ලෙස හෝ ගෙවතු ඇසුරේ මිශ්‍ර වගාවක් ලෙස කෝපි සාර්ථකව වැවිය හැකිය. වත්මන් තත්වය මත කෝපි වගාව සඳහා ද, දේශීය හා විදේශීය වෙළෙඳ පොළ තුළ ද ප්‍රයෝජනයට නොගත් විශාල වාණිජ වටිනාකමක් ඇත. මෙම කර්මාන්තයෙන් ඉහළ ආදායමක් ලබීමට නම් යහපත් කෘෂිකර්මක හා නිෂ්පාදන පිලිවෙත් අනුගමනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

කෝපි ප්‍රභේද

වර්තමානයේ ලෝකයේ කෝපි නිෂ්පාදනයෙන් 70%ක් පමණ සපයන්නේ ඇරබිකා කෝපි විශේෂයෙනි. ශ්‍රී ලංකාවේ ඉහල උච්චත්ව ප්‍රදේශවල වගා කරන ඇරබිකා කෝපි සඳහා ඉහළ ඉල්ලුමක් පවතී.

- ඇරබිකා ප්‍රභේද (*Coffea arabica*) - 59, HDT, සැන්රාමන්, කට්මුර්, ලක් පැරකුම් (S 4711), ලක් සවිරු(S 42), ලක් කොමලි (HK)
- රෝබස්ටා ප්‍රභේද (*Coffea robusta*) -IMY, S274, GCR

කෝපි වගා කිරීමට සුදුසු පාරිසරික තත්ත්ව

මුහුදු මට්ටමෙන් මීටර 800 සිට ඉහල උච්චත්ව ඇරබිකා කෝපි සඳහාත්, රෝබස්ටා වර්ගය මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර 800 දක්වා වූ තෙත් හා අතරමැදි ප්‍රදේශවල වගා කිරීමටත්, දෙමුහුමක් වන කට්මුර් කෝපි තෙත් හා අතරමැදි කළාප වල සියළු උච්චත්ව සඳහාත් නිර්දේශිතයි.

- ★ යෝග්‍ය සාමාන්‍ය උෂ්ණත්වය ඇරබිකා වර්ගය සඳහා - 18°-24°C රෝබස්ටා වර්ගය සඳහා - 27° - 29°C
- ★ හොඳින් පලවනනය වන නියුමස් බහුල ලැටසෝලික් පස් වඩාත් සුදුසුය.
- ★ තද සුළග නොමැති වීම. (සුළං වැටී මගින් කෝපි වගාව ආරක්ෂා කල හැක.)
- ★ පැතිරුණු වාර්ෂික වර්ෂාපතනය මි.මි. 1500 - 2750.
- ★ පසේ pH අගය 5 - 6.5 අතර පැවතිය යුතුය. තද ආම්ලික ගතිගුණක් හෝ වලට ඩොලමයිට් එකතු කිරීමෙන් pH අගය ගලපාගත හැක.

රෝපණ ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය

බීජ මගින් පැළ ලබා ගැනීම වඩා පහසු මෙන්ම ලාභදායී වේ. වැඩි අස්වැන්නක් ඇති, මලකඩ රෝගයෙන් තොර ශාක වලින් ලබාගත් හොඳින් ඉදුණු කෝපි බීජ වල පොත්ත ගලවා ලී කුඩු සමඟ මිශ්‍ර කර දින 06ක් පවැනේ වියලා ගත යුතුය. ඉන්පසු වැලි නවානක පැල කරන්න. බීජ පැළ වී බොත්තම් අවස්ථාව හෝ බීජ පත්‍ර අවස්ථාවේ දී රෝපණ මාධ්‍ය (ගොම පොහොර, කොහුබත්, මතුපිට පස් හා වැලි කොටස් එක බැගින් ගෙන එාම 100kg කට රොක් පොස්පේට් 1kg ක් මිශ්‍ර කරන්න.) පිරවූ පොලිතින් බෑන් වලට මාරු කල යුතුය. කල්යාමේ දී බීජයේ පැළවීමේ හැකියාව අඩුවේ.

ක්ෂේත්‍රයේ සිටුවීම

තනි වගාවක් ලෙස කෝපි සිටුවිය යුතු පරාතරය,
 ඇරබිකා - මීටර 1.8 x මීටර 1.8 (පැළ 3000 /ha)
 රෝබස්ටා - මීටර 2.5 x මීටර 2.5 (පැළ 1600 /ha)
 අඩි 1.5 x 1.5 x 1.5 ප්‍රමාණයට සැකසූ වලවල් කාබනික පොහොර හා මතුපිට පස් මිශ්‍රණයකින් පිරවිය යුතුය. එක වලකට රොක් පොස්පේට් ග්‍රෑම් 100ක් යෙදිය යුතුය.

වගා නඩත්තුව

වගාවේ පාළු සිටුවීම, පාංශු හා ජල සංරක්ෂණ උපක්‍රම යෙදීම හා නඩත්තු කිරීම, සෙවන පාලනය, වසුන් යෙදීම, පොහොර යෙදීම හා රෝග හා පළිබෝධ පාලනය මේ යටතේ සිදු කරයි. මෙම මනා නඩත්තුව ඉහළ අස්වැන්නක් හා නිෂ්පාදන වියදම අවම කර ගැනීමටත් හේතු වේ.

වල් මර්ධනය හා සෙවන පාලනය

පාරිසර වෙනස්වීම කෝපි අස්වැන්නට හදින් බලපායි. එම නිසා වගාවේ සෙවන පාලනය ඉතා වැදගත් වේ. කෝපි වගාවට සෙවන 35% පමණ සැපයීම සඳහා කෙසේද, ග්ලිරිසිඩියා, එරබුදු සහ ඇලේබියියා යන ශාක යොදාගනී. අතරමැදි කලාපයේ වැඩි සෙවනක් අවශ්‍ය අතර ඉහළ උච්චත්ව වල දී සෙවන රහිතව වුව ද වගාකළ හැක.

කුඩා අවධියේ පැළ වටා කවාකාරව වල් ඉවත් කරන්න. පැළ අතර තුමියේ වල් විසිරීම / හෝ සුදුසු වසුන් බෝග (කැලපොගෝනියා / කටු රහිත මීමොසා) වගාකිරීම මගින් පාලනය කෙරේ.

පොහොර යෙදීම

වැඩුණු ගසකට යුරියා : රොක් පොස්පේට් : මියුරේට් මත් පොටෑෂ් : කිසරයිට්, බර අනුප 4 : 5 : 3 : 1 අනුපාතයට මිශ්‍ර කර ගත යුතුය. එම මිශ්‍රණයෙන් පහත ලෙස යොදන්න.

වසර	රොබස්ටා		ඇරබිකා	
	යල (ග්‍රෑම්)	මහ (ග්‍රෑම්)	යල (ග්‍රෑම්)	මහ (ග්‍රෑම්)
01	63	63	50	50
02	250	250	150	150
03 හා පසුව	350	350	200	200

අස්වනු නෙලීම හා සැකසීම

කෝපි අස්වනු නෙලීම වාර කිහිපයක දී කල යුතුය. හොඳින් ඉදුණු ගෙඩි පමණක් නෙලා ගත යුතුය. එවිට නිෂ්පාදිත කෝපි වල ඉණාත්මය වැඩි වේ. මනාව නඩත්තු කළ පරිනත වගා අක්.01කින් වියළි කෝපි කි.ග්‍රෑම් 1200ක් පමණ ලබාගත හැකිය. ඉදුණු ගෙඩි අස්වැන්නට සාමාන්‍ය වියළි අස්වනු අනුපාතය 6 : 1 කි. අස්වනු තෙත් ක්‍රමයට (ඵලාවරනය ඉවත් කර සෝදා වියලීම) හෝ වියලි ක්‍රමයට (ඉදුණු ගෙඩි වියලීම) සැකසිය හැකිය.

රෝග හා පළිබෝධ පාලනය

- හිටු මැරීමේ රෝගය - සනිපාරක්ෂක ක්‍රම යොදන්න / නිර්දේශිත දිලීර නාශකයක් යොදන්න.
- දුමුරු පුල්ලි රෝගය - සෙවන යොදන්න / නිර්දේශිත දිලීර නාශකයක් යොදන්න.
- ගෙඩි ගල්ලා - සෙවන පාලනය / ගසේ ඉතිරි නොකර සියළු අස්වැන්න නෙලීම / නිර්දේශිත කෘමිනාශක යොදන්න.
- කඳ ගල්ලා / යුෂ උරා බොන කෘමීන් - නිර්දේශිත කෘමිනාශක යොදන්න.

කෝපි ගස් කප්පාදු කිරීම

කෝපි ගසක් මීටර 02 ක පමණ උසකින් නඩත්තු කළ යුතුය. ඒ වගා පිලිවෙත් යෙදීම හා අස්වැන්න නෙලීම පහසුවීමටය. ගස මීටර 2 ක් උස වන විට අග්‍රස්ථ අංකුරය ඉවත් කළ යුතුය. කාලයත් සමඟ පරිනත ශාක දුර්වල වී නම් පොළොවේ සිට සෙ. මි. 15 - 20 ක් ඉහලින් අංශක 45 ආනතියට ප්‍රධාන කඳ කපන්න. කැපුම් මුහුණත මත දිලීර නාශකයක් හෝ තාර වැනි යමක් ආලේප කරන්න. නව සශ්‍රීක දුල්ලක් අලුත් ශාකයක් ලෙස වැඩෙන්නට සලස්වන්න. පසුව මතු වන සියලුම රිබිලි ඉවත් කල යුතුය.

විශේෂ උපදෙස්

- තෙත් ක්‍රමයට සැකසූ කෝපි වල රස හා සුවඳ ඉහළය.
- කෝපි පල්පර / හලර හා වියළීම යනතු වෙළෙඳපොලෙන් මිලදීගත හැකිය.
- ඉණාත්මයෙන් ඉහළ ඇරබිකා කෝපි වලට යුරෝපීය වෙළෙඳපොලේ වැඩි ඉල්ලුමක් ඇත
- කෝපි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත/ව්‍යාපාර සඳහා දේශීය වෙළෙඳපොලේ ද විශාල ඉඩකඩක් පවතී.

විශේෂ ඝෛනික එරන්දු බණ්ඩාර (ව්‍යාප්ති නිලධාරී) අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව